

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jiřího Zemánka a soudců Josefa Fialy a Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatelky obchodní společnosti **RPIC-ViP s. r. o.**, sídlem Výstavní 2224/8, Ostrava, zastoupené Mgr. Petrem Burzanovským, advokátem, sídlem V Parku 2323/14, Praha 4 – Chodov, proti rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2018 č. j. 25 Cdo 54/2018-384, za účasti **Nejvyššího soudu**, jako účastníka řízení, a **České republiky – Úřadu práce České republiky**, sídlem Dobrovského 1278/25, Praha 7 – Holešovice, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

I. Rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2018, č. j. 25 Cdo 54/2018-384, bylo porušeno základní právo stěžovatelky podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2018 č. j. 25 Cdo 54/2018-384 se ruší.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí pro porušení jejího práva podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 4 Ústavy.

2. Z ústavní stížnosti, k ní přiložené kopie napadeného rozhodnutí a spisu Okresního soudu v Ostravě (dále jen „okresní soud“) sp. zn. 18 C 22/2012, který si Ústavní soud vyžádal, se podává, že stěžovatelka (žalobkyně) se v řízení před obecnými soudy domáhala proti vedlejší účastnici (žalované) zaplacení 21 675 000 Kč s příslušenstvím z titulu náhrady škody vzniklé nezákonným vyloučením stěžovatelky ze zadávacího řízení realizovaného vedlejší účastnicí podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“).

3. Okresní soud rozsudkem ze dne 6. 5. 2015 č. j. 18 C 22/2012-150, žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vycházel přitom ze závěru, že neshledal příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním vedlejší účastnice a vzniklou škodou stěžovatelky ve formě ušlého zisku. Dle okresního soudu nemůže stačit, že vedlejší účastnice v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách vyloučila stěžovatelku z účasti na zadávacím řízení a uzavřela smlouvu s jedinou konkurující uchazečkou (obchodní společností COFET, a. s.). Tvrzení stěžovatelky, že kdyby vedlejší účastnice neporušila zákon v průběhu zadávacího řízení, byla její nabídka dle nastavených hodnotících kritérií výhodnější a smlouva by tak nutně byla uzavřena s ní, označil za spekulativní s poukazem na to, že zákon o veřejných zakázkách nikde nezaručuje uchazeči

v zadávacím řízení, aby se stal vítězným uchazečem, kterému bude zakázka přidělena. Stěžovatelce se tak podle závěrů prvostupňového soudu nepodařilo prokázat příčinnou souvislost mezi protiprávním úkonem a vzniklou škodou, jako jednoho z nezbytných předpokladů odpovědnosti za škodu podle § 373 a násl. obchodního zákoníku, který v posuzovaném období upravoval náhradu škody.

4. K odvolání stěžovatelky byl rozsudkem Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 23. 6. 2017 č. j. 57 Co 558/2016-318 prvostupňový rozsudek potvrzen a současně bylo rozhodnuto, o náhradě nákladů řízení, když konstatoval, že okresní soud dospěl ke správným skutkovým zjištěním a na tyto zcela odkázal. Při právním posouzení věci se neztotožnil s použitím § 373 obchodního zákoníku okresním soudem a dospěl k závěru, že na věc dopadá právní úprava odpovědnosti za škodu podle § 420 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, platného do 31. 12. 2013. Dospěl přitom k závěru, že jednání vedlejší účastnice spočívající v nezákonném vyřazení uchazeče z výběrového řízení není protiprávním jednáním, které by mělo za následek vznik tvrzené škody za situace, kdy neexistuje subjektivní právo uchazeče na přidělení veřejné zakázky a ani na uzavření smlouvy, proto není splněn základní předpoklad pro odpovědnost vedlejší účastnice. Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku připustil i pochybnost o správnosti tohoto svého závěru, přičemž v takovém případě by pak podle jeho úvah měl obstát závěr okresního soudu o neexistenci příčinné souvislosti mezi postupem vedlejší účastnice a tvrzenou škodou. Uzavřel tak, že je zcela nerozhodné, že vedlejší účastnice pochybila, když stěžovatelku vyřadila z veřejné soutěže.

5. Proti rozhodnutí krajského soudu stěžovatelka brojila podáním dovolání, které Nejvyšší soud ústavní stížností napadeným rozhodnutím zamítl a zavázal stěžovatelku k náhradě nákladů dovolacího řízení. Dovolací soud shledal dovolání přípustným pro řešení právní otázky hmotněprávního režimu odpovědnosti za škodu při porušení právní povinnosti vyplývající ze zákona o veřejných zakázkách. Jednání vedlejší účastnice, kterým po vyloučení účastníka pokračuje v zadávacím řízení, jež je dodatečně prohlášeno za protiprávní, dovolací soud považoval za oprávněné a zakládající situaci, kdy nelze po vedlejší účastnici spravedlivě požadovat, aby předcházela vzniku škody u vyloučeného uchazeče. Ve věci stěžovatelky tak dovolací soud dospěl k závěru, že jí nárok na náhradu škody vedlejší účastnicí nevznikl, neboť *„nelze dovodit, že ji způsobit nemusela, respektive že mohla jednat jinak. Příčinná souvislost jako jeden z nezbytných předpokladů odpovědnosti za škodu tím není dána“*, neboť ušlý zisk stěžovatelky není adekvátním následkem jednání vedlejší účastnice (bod 17 rozsudku).

II.

Argumentace stěžovatelky

6. Porušení namítaných základních práv stěžovatelka odůvodňuje pochybením Nejvyššího soudu, jehož závěr eliminuje jakoukoliv ochranu účastníků zadávacího řízení. Neshledává přitom žádný relevantní důvod, pro nějž by zadavatel neměl být odpovědný za svá prokazatelná porušení právních povinností, které mu byly zákonem o veřejných zakázkách uloženy.

7. Dovolací soud svými závěry podle stěžovatelky vytvořil konstrukci, podle které v rozporu s čl. 4 Ústavy a čl. 36 odst. 1 Listiny vylučuje jakékoliv právo uchazečů zadávacího řízení na náhradu škody a též eliminuje unijní právo představované zejména směrnicí Rady 89/665/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (dále jen „směrnice“) a judikaturou Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) [např. rozsudek ze dne 3. 4. 2008 sp. zn. C –

444/2008; rozhodnutí ze dne 14. 5. 2008 ve spojených věcech sp. zn. T – 383/2006 a sp. zn. T – 71/2007], ze které plyne členským státům povinnost zajistit mimo jiné přiznání náhrady škody za protiprávní rozhodnutí ve věci veřejné zakázky.

8. Rozhodnutí dovolacího soudu tak podle stěžovatelky představuje ústavně nesouladný výklad eliminující účinky práva Evropské unie v oblasti náhrady škody způsobené protiprávním jednáním v oblasti zadávání veřejných zakázek a vytváří tak konstrukci, „*kdy je nárok na náhradu škody vyloučen vždy, kdy protiprávní jednání zadavatele posvětil Úřad na ochranu hospodářské soutěže*“, a to navzdory tomu, že následně je nezákonnost jednání zadavatele vyslovena při soudním přezkumu rozhodnutí. Dochází tak k tomu, že právo na soudní ochranu je pojato jen formálně a právních nároků spjatých s nezákonným postupem se poškozený uchazeč nemůže domoci. Takový postup Nejvyššího soudu považuje stěžovatelka za rozporný s čl. 4 Ústavy a čl. 36 odst. 1 Listiny, v důsledku čehož se domáhá zrušení jeho rozhodnutí. Zrušení předchozích rozsudků obecných soudů (okresního soudu a krajského soudu) v ústavní stížnosti nenavrhuje.

III.

Vyjádření účastníka, vedlejší účastnice řízení a replika stěžovatelky

9. Nejvyšší soud k ústavní stížnosti zaslal vyjádření, ve kterém vyslovuje přesvědčení, že k porušení práv stěžovatelky nedošlo. Dovolání bylo zamítnuto poté, co podle něj dovolací soud ve shodě s okresním soudem i krajským soudem dovodil, že není dána příčinná souvislost, přičemž své závěry řádně odůvodnil dílem tak, že skutkový základ příčinné souvislosti mu nepřisluší přezkoumávat a dílem tak, že právní aspekty příčinné souvislosti byly posouzeny v souladu s ustálenou judikaturou. Podle vyjádření tak věc nepodléhá přezkumné pravomoci Ústavního soudu, jelikož jeho úkolem je „*ochrana ústavnosti, nikoliv dohled nad dodržováním unijního práva*“, přičemž poukazuje na nález Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2018 sp. zn. II. ÚS 3432/17. Dále poukazuje na skutečnost, že uplatňovaný nárok byl založen toliko na hypotetickém předpokladu, že kdyby nebyla stěžovatelka vyloučena ze zadávacího řízení, byla by s ní uzavřena smlouva na plnění veřejné zakázky, přičemž naplnění tohoto předpokladu nebylo prokázáno a „*stěžít si lze představit, jak by mohlo být prokázáno*“. Proto navrhuje ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou, resp. nepřipustnou odmítnout, popřípadě zamítnout.

10. Vedlejší účastnice ve svém vyjádření tvrdí, že stěžovatelka nekonkretizuje, do kterého jejího ústavně zaručeného práva bylo zasazeno a podle ní stěžovatelka zcela nesprávně vykládá sled událostí a podmínek pro vznik odpovědnosti za škodu v posuzovaném případě. Vyjádření se dále soustřeďuje na vymezení pojmu „*liberace*“ a podmínek uplatnění liberačního důvodu, přičemž zdůrazňuje, že právně relevantní je to, že vedlejší účastnice nemohla neuzavřít smlouvu s uchazečem, který nebyl ze zadávacího řízení vyloučen. Poukazuje na to, že protiprávnost jednání se ukázala až zpětně, cca rok a půl po uzavření smlouvy a vyslovuje názor, že rozhodnutím soudů nebyl porušen princip rovnosti a bylo rozhodnuto „*v souladu s legitimním očekáváním zadavatelů. V případě vyhovění žalobě stěžovatele by naopak bylo zcela otřeseno postavení zadavatelů, kteří se chovají a postupují v souladu s právem a názorem dozorového orgánu*“. Vedlejší účastnice v ústavní stížnosti shledává pouze projev nespokojenosti stěžovatelky s rozhodnutím jako takovým, bez toho, že by došlo k porušení jejích základních práv, proto navrhuje, aby Ústavní soud ústavní stížnost zamítl.

11. Stěžovatelka ve své replice k vyjádření účastníka a vedlejší účastnice rozporuje tvrzení účastníka o nepřislušnosti Ústavního soudu k vykonávání dohledu nad unijním právem a

nepříléhavý výklad nálezu sp. zn. II. ÚS 3432/17, kde se Ústavní soud sice vyslovil o tom, že jeho úkolem je ochrana ústavnosti, a nikoliv dohled nad dodržováním unijním právem vymezených podmínek pokládání předběžných otázek obecnými soudy, ale současně nevyloučil, že za určitých okolností může být nepoložení předběžné otázky porušením ústavně zaručených práv. Stěžovatelka též poukazuje na náleží Ústavního soudu ze dne 19. 11. 2019 sp. zn. I. ÚS 2224/19, ve kterém Ústavní soud dovozuje své oprávnění přezkoumat i „kvalifikovaný deficit výkladu i uplatnění práva Evropské unie“. Z rozhodnutí Soudního dvora – na něž stěžovatelka poukazovala již v ústavní stížnosti – plyne totiž povinnost členských států Evropské unie zajistit mimo jiné přiznání náhrady škody za protiprávní rozhodnutí ve věci veřejné zakázky, přičemž předpokladem této odpovědnosti je vedle způsobení škody protiprávnost jednání zadavatele veřejné zakázky a příčinná souvislost mezi porušením právních povinností zadavatelem a škodou (stěžovatelka poukazuje i na rozhodnutí sp. zn. T - 188/2008).

12. Stěžovatelka se ve své replice dále vyjádřila ke skutkovým tvrzením obsaženým ve vyjádřeních účastníka a vedlejší účastnice, a to s vědomím toho, že jejich přezkum Ústavnímu soudu nepřísluší. Z hodnocení skutkového stavu a úvah dovolacího soudu o možnostech jeho prokázání dovozuje vybočení napadeného rozhodnutí z mezí ústavně souladných úvah a ústavně chráněného hodnotového systému. Poukazuje přitom na požadavek předvídatelnosti práva, jako základního předpokladu pro vyloučení svévole při rozhodování, pro niž v demokratickém právním státě není místa. V závěru vyjadřuje své přesvědčení, že postupem v její věci došlo k popření principu rovnosti mezi stěžovatelkou a zadavatelem, přičemž výklad, který byl užit při rozhodování Nejvyššího soudu, nemůže být souladný s principy právního státu, proto navrhuje ústavní stížností napadené rozhodnutí zrušit.

IV.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

13. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas, oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až § 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*), neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva.

V.

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

14. Ústavní soud připomíná, že není součástí soustavy soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy) a nepřísluší mu oprávnění vykonávat dozor nad rozhodovací činností obecných soudů. Nepředstavuje další instanci v systému obecného soudnictví, proto do rozhodovací činnosti soudů je Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele.

15. V posuzované věci ústavní stížnost směřuje proti rozhodnutí Nejvyššího soudu v řízení o náhradu škody, která měla stěžovatelce vzniknout v důsledku nezákonného postupu vedlejší

účastnice v zadávacím řízení. Předmětem posouzení v dané věci je, zda Nejvyšší soud dostal své povinnosti plynoucí z čl. 4 Ústavy poskytovat ochranu základním právům a svobodám, a to v tom smyslu, zda zasáhl do základního práva stěžovatelky na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny.

16. Článek 4 Ústavy nezakotvuje subjektivní právo jednotlivců, ale je jím normována jedna z podstatných náležitostí demokratického právního státu, kterou je ochrana základních práv a svobod soudní mocí. Předmětné ustanovení zavazuje soudy poskytovat ochranu základním právům osob, a to cestou výkladu a použití příslušných právních norem podústavního práva [čl. 90 Ústavy; srov. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 763/05 (N 82/41 SbNU 79)] a naplnit tak jejich legitimní očekávání týkající se rozhodování soudů. Požadavek adekvátního výkladu norem práva Evropské unie pak plyne již z čl. 1 odst. 2 ve spojení s čl. 10 a 10a Ústavy.

17. Není úkolem Ústavního soudu přezkoumávat úvahy obecného soudu o existenci uplatňovaného nároku stěžovatelky na náhradu škody z hlediska jejich obsahové správnosti. Ústavní soud může pouze zjistit, zda napadené rozhodnutí je podloženo relevantními úvahami, zejména zda závěry o neexistenci odpovědnosti vedlejší účastnice za uplatňovanou škodu vychází z dostatečných skutkových zjištění, zda soud zvážil všechna kritéria, která zvážít měl, zda je rozhodnutí přezkoumatelné, nebo zda mezi učiněnými skutkovými zjištěními a přijatými právními závěry není rozpor. Ústavní soud se tak v předmětné věci zaměřil toliko na posouzení zjevných excesů, které by nebyly ústavně tolerovatelné a odůvodňovaly zrušení napadeného rozhodnutí pro porušení práva stěžovatelky na soudní ochranu.

18. Při zohlednění výše uvedených mezí přezkumu Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížností napadené rozhodnutí dovolacího soudu vykazuje znaky svévole neslučitelné s principy právního státu a požadavky spravedlivého soudního rozhodování. Odůvodnění rozhodnutí dovolacího soudu shledal Ústavní soud vnitřně rozporným a nepřesvědčivým, přičemž přisvědčil i argumentaci stěžovatelky, že při zobecnění jeho závěrů by byla vyloučena možnost odškodnění účastníků zadávacího řízení, jejichž práva byla porušena, a následně toto porušení bylo i deklarováno rozhodnutím soudu.

19. Nejvyšší soud v odůvodnění svého rozhodnutí na straně jedné připouští, že „není pochyb o tom, že dovolatelce by nevznikla škoda v podobě ušlého zisku, nebýt jejího neoprávněného vyloučení ze zadávacího řízení a za předpokladu, že by její nabídka byla vybrána jako nejvhodnější a žalovaná by s ní uzavřela smlouvu o realizaci veřejné zakázky“ (bod 12 napadeného rozsudku). Současně však uzavírá, že bezprostřední příčinou tvrzené újmy je skutečnost, že žalovaná uzavřela smlouvu a veřejnou zakázku realizovala s jinou společností, a nikoliv se stěžovatelkou (bod 14 napadeného rozsudku), což jí však nelze vytýkat, protože v zadávacím řízení pokračovala s uchazečem, který vyloučen nebyl a legitimně očekával jeho pokračování. Příčinná souvislost jako předpoklad odpovědnosti za škodu tak podle dovolacího soudu není dána, neboť „ušlý zisk není adekvátním následkem jednání žalované“ (bod 17 napadeného rozsudku). Nejvyšší soud tak svoji původní vyslovenou úvahu o možné faktické kauzalitě vzniku škody (*conditio sine non qua*) vyvrací okolnostmi, jež nastaly následně a byly důsledkem protiprávního vyloučení stěžovatelky ze zadávacího řízení, což nelze akceptovat jako relevantní metody určení právní kauzality. Absentují úvahy o tom, jaký vliv by na předpokládaný postup vedlejší účastnice v zadávacím řízení mělo, kdyby nedošlo k protiprávnímu vyloučení stěžovatelky ze zadávacího řízení, a zda jsou dány skutkové okolnosti, které by předpokládanou faktickou kauzalitu byly způsobilé přerušit.

20. Nejvyšší soud svým rozhodnutím vyloučil uplatňovaný odpovědnostní nárok založený na soudem deklarovaném nezákonném postupu vedlejší účastnice v zadávacím řízení. Protiprávnost jednání vedlejší účastnice mezi účastníky řízení před obecnými soudy nebyla sporná. Stěžovatelka v tomto protiprávním jednání vedlejší účastnice v zadávacím řízení shledala uplatňovaný odpovědnostní titul, jehož posouzení Nejvyšším soudem je však založeno na libovůli v jeho rozhodování, což se projevuje v jeho závěru, že lze „uzavřít, že bezprostřední příčinou tvrzené újmy je skutečnost, že žalovaná uzavřela smlouvu a veřejnou zakázku realizovala s jinou společností“ (bod 14 napadeného rozsudku). Nejvyšší soud tedy nezaložil své posuzování vzniku odpovědnostního titulu na protiprávnosti jednání vedlejší účastnice vůči stěžovatelce (jak byla náhrada škody uplatňována), ale za odpovědnostní titul považoval uzavření smlouvy s jiným účastníkem, což je výklad excesivní, vybočující z mezí uplatňovaného nároku a přesahující uplatněný dovolací důvod, kterým byla otázka hmotněprávního režimu odpovědnosti za škodu při porušení právní povinnosti vyplývající ze zákona o veřejných zakázkách. Takové rozhodnutí je v rozporu s požadavkem předvídatelnosti a legitimního očekávání účastníka řízení a neposkytuje stěžovatelce soudní ochranu, které se svým dovoláním domáhala.

21. Obecné soudy se v posuzované věci nezabývaly vlivem práva Evropské unie na právní postavení stěžovatelky a na záruky související s náhradou škody vzniklé protiprávním jednáním vedlejší účastnice v zadávacím řízení. Přitom přiznání náhrady škody osobám poškozeným protiprávním jednáním směrnice přímo předpokládá [čl. 1 odst. 3, čl. 2 odst. 1 písm. c), odst. 5 a 6]. Pro dovození nároku na náhradu škody přitom Soudní dvůr v aplikační praxi posuzuje naplnění základních kritérií, jimiž jsou protiprávní jednání obstaravatele, vznik újmy a příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a tvrzenou újmou, která na základě protiprávního jednání měla vzniknout. Z rozhodovací praxe Soudního dvora lze též jednoznačně dovodit existenci odpovědnostních nároků účastníka zadávacího řízení, vůči němuž bylo postupováno způsobem, který byl rozhodnutím soudu označen za nezákonný postup zadavatele. V rozhodnutí ze dne 3. 4. 2008 sp. zn. C – 444/2008 Soudní dvůr výslovně ke směrnici uvedl, že „užitečný účinek této směrnice by tedy byl narušen v rozsahu, v němž by neplatnost nebo zrušení těchto rozhodnutí bylo zbaveno jakékoli účinnosti“ (viz bod 50 jeho odůvodnění). Závěry obecných soudů, z nichž plyne vyloučení možnosti stěžovatelky domoci se náhrady škody v souvislosti s protiprávním postupem vedlejší účastnice v zadávacím řízení, právo Evropské unie zcela opomíjejí, přičemž deficit zohlednění unijního práva při rozhodování věci není ve smyslu čl. 1 odst. 2 Ústavy ve spojení s čl. 10 a 10a Ústavy ústavněprávně tolerovatelným.

22. Zákaz projevů libovůle orgánů veřejné moci je imanentním principem právního státu a umožňuje jednotlivcům přizpůsobit své budoucí chování. Předvídatelnost a zákaz libovůle představují součást tzv. formálních hodnot práva, které sice neurčují obsah právních předpisů, mají však právu zajistit samotnou existenci, jakož i jeho akceptaci a použitelnost: mezi tyto hodnoty patří hodnoty řádu, předvídatelnosti, svobody od arbitrárnosti, právní rovnosti či právní jistoty [viz náleží Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2009 sp. zn. I. ÚS 420/09 (N 131/53 SbNU 647)]. Neopomenutelnou součástí principu právní jistoty je předvídatelnost práva a legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci v souladu s právem a zákonem stanovenými požadavky [srov. např. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 690/01 (N 45/29 SbNU 417) a sp. zn. II. ÚS 487/03 (N 103/37 SbNU 383)].

23. Uvedené závěry dovolacího soudu při řešení přípustné dovolací otázky uvedené principy nerespektují a jsou v ústavněprávní rovině nepřijatelné. Na úkor práva stěžovatelky na náležité odůvodnění rozhodnutí a zákaz libovůle jako náležitostí řádného procesu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny Nejvyšší soud rozhodl způsobem, který nebyl prost svévole, a postrádá naplnění

požadavku přesvědčivosti soudního rozhodnutí v souladu s legitimním očekáváním účastníků, kterým je soudní ochrana poskytována. Porušení procesního práva je přitom současně v konečném důsledku způsobilé zasáhnout i do majetkové sféry stěžovatelky, která je rovněž na ústavněprávní úrovni chráněna (čl. 11 odst. 1 Listiny).

24. Ústavní soud závěrem uvádí, že protiprávní postup zadavatele v zadávacím řízení nemůže být ospravedlněn aprobační jeho protiprávností správním orgánem. Deliktní odpovědnost vázaná na protiprávní jednání zadavatele nemůže být vyloučena toliko z důvodu, že řízení, v němž k protiprávnímu postupu došlo, bylo ukončeno dříve, než bylo pochybení v postupu zadavatele konstatováno soudem. V opačném případě by možnost domáhat se vyslovení nezákonnosti postupu zadavatele v zadávacím řízení postrádala smysl. Postupuje-li zadavatel v zadávacím řízení způsobem rozporným se stanovenými zákonnými požadavky, musí být připraven nést vlastní odpovědnost za protiprávnost svého jednání. Přitom požadavek náhrady škody osobám poškozeným protiprávním jednáním zadavatele veřejné zakázky směrnice přímo předpokládá.

25. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná, proto jí vyhověl a podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené rozhodnutí Nejvyššího soudu zrušil. Jelikož neprováděl dokazování a od ústního jednání nebylo možno očekávat další objasnění věci, učinil tak mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

Poučení: Proti nálezů Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2020

Jiří Zemánek
předseda senátu